

Miért akar Isten engem?

A Jelenések könyvét olvasva 14 locust találunk – igeverset, illetve hosszabb igeszakaszt –, amelyet a szakirodalom doxológia néven tart számon. Többségében az Atya Istent, de vannak olyan versek, amikor az Atya Istent és a Bárányt együtt, sőt, két alkalommal kizárólag a Bárányt, azaz Jézus Krisztust dicsőítik. Ezek egyike az 5. rész 9. és 10. verse, amely számomra különösen is fontossá vált. Íme: „*Méltó vagy arra, hogy átvedd a könyvet, / és feltörd annak pecsétjeit, / mert megölettél, és véreddel vásároltad meg őket Istennek / minden törzsből és nyelvből, minden nemzetből és népből; / és a mi Istenünk papjaivá és országa népévé tetted őket...*” (RÚF)

E doxológia alapján négy megállapítást tehetünk: 1, Egyedül a Bárány méltó arra, hogy átvegye az élet könyvét és fölnyissa. „*Méltó vagy ... mert ...*”; 2, Jézus Krisztus Isten számára vásárolt meg minket. „*...véreddel vásároltad meg őket Istennek...*” 3, Nem az egész emberiséget, nem minden népet a maga teljességében, csupán a népekből egyeseket vásárolt meg. Erre utal a –ből helyhatározórag. „*...minden törzsből és nyelvből, minden nemzetből és népből...*” 4, Az üdvözítés célja, hogy Isten papjai legyünk. „*...a mi Istenünk papjaivá és országa népévé tetted őket...*” Másként fogalmazva ez azt jelenti, hogy egyedül a Bárány jogosult a pecsétek föltörésére; Isten részére kivásárolt nép vagyunk; továbbá, hogy van kiválasztás, mégpedig azért, hogy mint papjai dicsőítsük őt. E négy üzenet közül – természetesen a kontextusról nem megfeledkezve – elsőként a második, majd a negyedik vált különösen hangsúlyossá.

Hogyan, Jézus Krisztus Isten számára vásárolt ki minket? Nincs itt valami tévedés? Ha azonban a különböző fordításokat olvassuk, azt látjuk, hogy tartalmilag megegyezés van. Lássunk néhány szemléltető példát: „*...megváltottál minket Istennek az te véred által...*” (Károli, 1590); „*...véreddel vásároltál meg minket Istennek...*” (Czeplédy Sándor); „*...véreddel váltottál meg minket Isten számára...*” (Károli-Ravasz); „*...a te véreden embereket vásároltál az Istennek tulajdonául...*” (Budai Gergely). De a katolikus fordítások is ezt erősítik meg: „*...megváltottál minket az Istennek a' te véreddel...*” (Káldi Gy. 1626); „*...véreddel megváltottál minket Istennek...*” (Békés-Dalos); „*...véreddel megváltottad (az embereket) Istennek...*” (Kat. Biblia 2008). A *megváltottál* és a *vásároltál* – *agoradzó*: megvásárol – fordításbeli eltérését figyelmen kívül hagyva mindez abban erősít meg, hogy a görög kifejezést – *tó théo*: részeshatározói eset – a fordítók egyformán tolmácsolták. Sőt, Ravasz László e vers parafrázisszerű revideálásában és Budai Gergely a parafrázis szándékával készült önálló fordításában „*Isten számára*”, illetve „*Istennek tulajdonául*” található. A *számára* és a *tulajdonául* egyaránt azt hangsúlyozza, hogy a Bárány nem nekünk, azaz nem önmagunknak vásárolt meg, hogy aztán immár teljes szuverenitásban éljünk, hanem az Istennek, mégpedig azért, hogy az övéi legyünk, azaz részére. A megváltás tehát elsősorban nem a mi üdvözítésünkért van – ha az Isten szemszögéből nézzük, ez csupán a bűneset miatt szükségessé vált feltétel –, hanem azért, hogy Isten tulajdonául lévén papként magasztaljuk Őt. Hát nem megdöbbenő?! És ez alapján mond ellent az általánosan elfogadott és hirdetett emberközpontú üdvözölésnek. Ennek megfelelően le kell vonni a konzekvenciát, és ki kell mondani, hogy az antropocentrikus üdvözölés mellett –, azt megfelelő határok között megtartva ugyan –, meg kell fogalmazni – Isten idevonatkozó kijelentéseit figyelembe véve, azt kellőképpen hangsúlyozva – a teocentrikus üdvözölést.

És most lássuk a két üdvözlélet különbségét, és illusztráljuk néhány közismert igével.

Antropocentrikus üdvözléletnek nevezem azt, amikor a középpontban egyedül, azaz teljes egészében az ember üdvözítése, megmentése és teljességre jutása van. Íme két jól ismert ige:

1, „*Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.*” Jn 3,16

Ez a legtöbbet emlegetett ige, melyben Isten szeretetének megjelenésén keresztül az ember üdvösségét és kárhozatát, mint két lehetséges alternatívát teszi hangsúlyossá. A Fiú azért jött, hogy üdvösséget hozzon a világnak, a szeretet célja tehát az üdvözítés. Az ige az üdvösség célját azonban nem tárja föl, így értelmezésünkben óhatatlanul az ember örök élete, üdvössége válik kitűzött céllá, ez jelenti az üzenet nyugvópontját. Ez kétségtelen, hogy üdvözléletünk általános meghatározója. Éppen ezért nem tanácsos ezt az igét már-már úgy értelmezni, mintha ebben a teljes kijelentés lenne tömörítve.

2, „*Mi pedig hálaival tartozunk Istennek mindenkor értetek, testvéreim, akiket szeret az Úr, mert kiválasztott titeket Isten kezdettől fogva az üdvösségre, a Lélek megszentelő munkája és az igazságba vetett hit által. Erre hívott el titeket a mi evangéliumunk által, hogy így részesüljete a mi Urunk Jézus Krisztus dicsőségében.*” 2Thessz 2,13-14

Az ige a kiválasztás miérettje az ember üdvösségében jelöli meg, mi több, Jézus Krisztus dicsőségében való részesedéséről beszél, amelyre az elhívás jelenti a megvalósítást. Ebben az igében szintén az ember üdvözítése van középpontban, vagy úgy is mondhatnánk, hogy végcélként megjelölve. Ez érthető, hiszen az apostol evangéliumot, jó hírt hirdet, így nem áll szándékában, hogy a tanításban másra is kitérjen, azaz továbbhaladjon. Ez felel meg a fokozatosság elvének. Kétségtelen, az emberre nézve elsődlegesen az a legfontosabb, hogy üdvösségre jusson, és ez önmagában is cél, pontosabban egy még nagyobb cél szerves része. S ahhoz, hogy az ember hite ne önmagában, hanem Istenben legyen, a mindent és mindenkit megelőző Istenre, Szabadítóra mutat.

És most lássuk a teocentrikus megközelítést, szeretném ugyanis, ha kellőképpen érzékelnénk a különbséget.

Teocentrikus üdvözléletnek azt tekintem, amikor valóban a végső dologra figyelünk, melynek középpontjában az Isten dicsőítésének megvalósítása áll. Bár az ember megszabadítását érinti, e látásmód szorosan mégsem tartozik a szótériológia tárgykörébe, hiszen nem az ember megváltása, üdvösségre történő kiválasztása, megigazítása, újjászületése, elhívása és megszentelődése kap hangsúlyt, hanem Isten tulajdonszerzése, és annak miérettje. A kérdés tehát így hangzik: Miérett akar Isten engem?

1, „*Én megszabadítlak, és te dicsőítesz engem.*” Zsolt 50,15

A szándék nyilvánvaló: Isten önmaga dicsőítésére szabadít meg. Az Isten feladata a szabadítás – ez nem „*Az Istennek ez a dolga!*” közismert cinikus vélemény ismétlése –, inkább annak belátása és megállapítása, hogy csak Ő szabadíthat meg. Ugyanakkor az ige azt is tudunkra adja, hogy az embernek az a feladata, hogy dicsőítse Őt. Ez a mi szolgálatunk az Ő szabadításáért – mind itt, mind az örökkévalóságban. A Megváltó erre a végső célra nézve szabadít meg, azaz a Bárány ezért vásárol ki bennünket Isten számára a nyomorúságból.

2, „*Előre el is határozta, hogy fiaivá fogad minket Jézus Krisztus által, akarata és tetszése szerint, hogy magasztaljuk dicsőséges kegyelmét, amellyel megajándékozott minket szeretett Fiában.*” Ef 1,5-6

E versekben a fiúvá fogadás, mint az Isten részére való kivásárlás elfogadásának célja az ajándékba kapott kegyelemért történő magasztalásban fogalmazódik meg. Nemcsak arról beszél, hogy Isten az embert ki akarja hozni a bűnből, az örök kárhozatból, s hogy ezt meg is teszi, de rámutat annak végső és valódi céljára is. „... *hogy magasztaljuk dicsőséges kegyelmét ...*” Ez a gondolat ismétlődik meg a későbbiekben, a 12a. versben is. Vagyis az antropocentrikus kijelentés alárendelt viszonyba kerül a tulajdonba adással, és a válaszként adott magasztalással szemben. Isten dicsőítése mindenek fölött! Az idézett ige alapján tehát nem állhatunk meg az ember üdvözítésénél, ebben az esetben ugyanis csak félúton járunk.

3, „*Őbenne pedig titeket is ... eljegyzett pecsétjével, a megígért Szentlélekkel, örökségünk zálogával, hogy megváltsa tulajdon népét az ő dicsőségének magasztalására.*” Ef 1,13-14

Az idézet ismét a megváltás, illetve kivásárlás, és a tulajdonlás – magasztalás központi gondolatát erősíti meg. Az új elem, hogy tulajdonviszonyról beszél – „*tulajdon népét*” –, ami számomra azt jelenti, hogy Isten az eleve elrendelés alapján az üdvözülendőkre már úgy tekint, mint tulajdon népére, akik valójában a Krisztus általi kivásárlás után lettek övéi. Ha ez nem így lenne, a kereszthalál értelme válna kérdésessé és megmagyarázhatatlanná. Tehát az Atya elfogadja az áldozatot, s mindez azért, avval a céllal történik, hogy övéi legyenek, majd pedig, mint már mennyei papok magasztalják Őt. Ez a megváltás igazi értelme és betetőzése.

Isten azért szeret bennünket, mert önmagát szereti. „*Aki szereti a feleségét, az önmagát szereti.*” (Ef 5,28b lásd még: 29-30) Majd ugyancsak Pál apostol révén a Kijelentés hozzáteszi: „*Nagy titok ez, én pedig ezt Krisztusról és az egyházzal mondom.*” (Ef 5,32) Vagyis az Isten és a kivásároltak vonatkozásában. Ez Isten tudatos szeretete. Isten örül – mi több, Augustinus azt mondja: „*Bizonyára te örülsz bennünk és szentséges szeretettel szent angyalaidban is.*” (Vall. 8.3.6.) –, amikor megváltja a bűnös embert, és örül, amikor az igazként elfogadott ember dicsőíti Őt. E kettő között bizonyára csakis rá jellemző kiegyensúlyozott harmónia van. A megváltás, az új teremtés alapvető és elsődleges oka azonban mégsem az ember üdvözítése – hétköznapi nyelven fogalmazva, hogy neki jó legyen (persze ez nincs kiiktatva, sem mint szándék, sem mint valóság) –, hanem az, hogy Istennek legyen saját, „... *tulajdonba vett népe ...*” (1Pét 2,9), amely az örökkévalóságban dicsőíti őt. Ez az isteni önszeretet a teremtményeit szeretve teljesedik ki, s egyben rajtuk keresztül, általuk önmagát dicsértetve tér vissza hozzá, és – az *önszeretet* ellenére – mutatja meg tökéletes szent voltát.

Isten a teremtést önmagáért végezte, magáért a teremtésért, az alkotás gyönyörűségéért, bár kétségtelen, hogy a hatodik napon megteremtett, a teremtésben gyönyörködni tudó emberért is tehette volna. Ugyanakkor az ember teremtése valójában önmaga fölmutatása – „*Alkossunk embert a képmásunkra, hozzánk hasonlónak...*” (1Móz 1,26) – s ezzel párhuzamosan az ember megteremtésével nyílik lehetőség az addigi teremtés szemléltetésére az ember számára, aki mindezt látva, dicsőíti alkotóját. S ahogy a teremtés, a kezdet nem értünk van, úgy annak végső célja sem. A teremtésben Isten önmaga előtt dicsőítette meg önmagát – ez az első fokozat –, második fokozatként pedig a teremtményben – ordo salutis –, majd pedig a teremtmény által teszi ugyanezt. Ehhez azonban szükséges volt a Sátán hatalmába került embert kivásárolni, hogy mint megigazult, méltó lehessen az Ő

magasztalására. Mi, emberek, szeretjük, ha dicsérnek, olykor arról is megfedkedzünk, hogy milyen emberek teszik ezt, Isten azonban nem szereti a hízelgőket. „*Nem mindenki megy be a mennyek országába, aki ezt mondja nekem: Uram, Uram...*” (Mt 7,21) Számára fontos, hogy akik dicsérik, azok feddhetetlenek és szentek legyenek előtte, mert hazugok szájából a dicséret is hazug.

Mint látjuk, mindezek a Jelenések könyve 5. rész 9-10. verseinek mondanivalóját támasztják alá. „... *véreddel vásároltad meg őket Istennek ... Istenünk papjaivá ... tetted őket*” – olvashatjuk. Tehát tulajdonául, és neki szolgáló, Őt dicsőítő papokká. Bizonyára többször is fölítettük már ezt a nagyon egyszerű kérdést: Vajon mit fogunk odaát csinálni? A válaszunk attól függ, hogy milyen az üdvözítéstudásunk, miben látjuk az üdvözítés valódi célját. Önmagunkra gondolunk-e csupán, egy megkönnyebbült, föl szabadult, boldog állapotra, ahol Isten „... *letöröl minden könnyet ..., és halál sem lesz többé, sem gyász, sem jajkiáltás, sem fájdalom...*” (Jel 21,4) – s ez önmagában is fölfoghatatlan mennyei ajándék –, vagy arra a végtelen hálaadási lehetőségre, amellyel válaszolhatunk Isten végtelen kegyelmére, kivásárló, megmentő szeretetére? Vajon lehetséges-e, hogy válasz nélkül hagyjuk Istent? Ő megszabadít, és mi dicsőítjük Őt. Létünk, mennyei örökkévalóságunk így válik teljessé. S amikor Isten önmagára gondol, ránk is gondol, hogy, mint magasztaló papjai, részei lehessünk az Ő dicsőséges teljességének. Isten valóban akar engem, sőt szeretve akar, hogy szeretve imádjam Őt.